

ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ '73 '74

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ

**ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟ ΕΝΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ
ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ 9-ΑΠΟ 21 ΝΟΕΜΒ. ΕΩΣ 5 ΔΕΚ. '74**

Κοιβεναιάζω με τον Βακιρτζή και καταγράφω ταπεινά την κουβέντα και έχω όσο γίνεται πιο λίγη γνώμη για όσα λέγονται.

Εκείνος, ο Βακιρτζής, έχει γνώμη για όλα.

Δέν του φτάνει ή ζωγραφική του ή πληθωρική, ή ατέλειωτη.

- Γιατί κάνεις έκθεση, τον ρωτώ.

πάνω μου και δε μπορώ, θέλω να τα κρατήσω και δεν άντέχω. Ζωγραφίζω... Ζωγραφίζω... ..είμαι θρησκευτός και άδρησκός, πιστός και άπιστός, αλλά τα δάχτυλά μου είναι άνοητά, μου φεύγει πολύ πράμα... πολύ“.

Ρωτάω: Τί θα πει τώρα πια νάναι ζωγράφος. Σε τι χρησιμεύει ή

Αὐν τοῦ φτάνει ἡ ζωγραφικὴ τοῦ ἡ πληθωρικῆ, ἡ ἀτέλειωτη.

- Γιατί κίανεις ἐκδοση, τὸν ρωτῶ.
- "Ἔτσι", μοῦ λέει. "Βάζω φωνὲς γιὰ νὰ μ'ἀκούσουνε, νὰ καταλάβουνε πὸς ὑπάρχομε".
- Ἐγὼ ἐπιμένω νὰ μάθω.
- Τί σημαίνει μιὰ ἐκδοση; Ποιοὶ τὴ βλέπουνε καὶ πόσοι;
- "Ὅσοι καὶ νᾶναι. Λίγοι, πολλοί, ὅλοι, κανένας. Ἐγὼ θέλω μονάχα τὸ μερικὸ μου γιὰ τὴ δουλειά πὸς ἔκανα, τὰ κόπια μου, διὸ - τρία χάρδια καὶ λίγο γλυκὸ ψωμί".
- Καὶ γιὰ τὴ δόξα πόσο νοιάζεσαι;
- "Ἄε ξέρω. Νοιάζομαι λίγο γιὰ μένα, μὰ πάθος γιὰ δόξα δὲν ἔχω..."
- Ἔτσι νομίζω ἐγὼ, ἐσὸ νομίζε ὅτι θέλεις".
- Ἐγὼ ὅμως δὲ νομίζω τίποτα.
- Βλέπω κι αὐτὸ μοῦ φτάνει. Βλέπω εἰκόνες ἀραδιασμένες σὲ ἀτέλειωτες στίβες, ζωγραφιὲς ζωγραφισμένες μὲ τὸ χιλιόμετρο, πάθος ζωγραφικῆς ἀσβόστο, ἀξεδίψαστο.
- Ζωγραφίζει καὶ τοῦτο, ζωγραφίζει καὶ κείνο, ζωγραφίζει καὶ τ' ἄλλο, ζωγράφος - τάνταλος καταδικασμένος νὰ μὴ χαράσῃ ποτὲ - ποὺς ξέρε γιὰ πὸς παμπάλαιο κῆριμα του.
- Λέει,
- "Τὰ γαπὼ καὶ τὰ θέλω ὅλα. Καὶ μαζί τὰ ἀποπέρνω. Πατρίδα, θρησκεία, οἰκογένεια. Τὰ θέλω καὶ μαζί τὰ διώχνω. Θέλω νὰ τὰ ξεκολλήσω ἀπὸ

Παράσιτα ἢ Τουρίστες; 200.000 χίπτες στὸς δρόμους τῆς Ὀμανικῆς πρωτεύουσας δίνουν ἓνα τελείως διαφορετικὸ χροῖμα καὶ τόνο στὴ ζωὴ τῆς πόλεως.

ἀπιστος, ἀλλὰ τὰ σαχτοῦκα μου εἶναι ἀνεχτά, μου ψοφεῖ κοκὸ πρᾶμα... πολὺ".

Ρωτάω: Τί θὰ πεὶ τώρα κιὰ νᾶναι ζωγράφος. Σὲ τί χρησιμεύει ἡ ζωγραφικὴ.

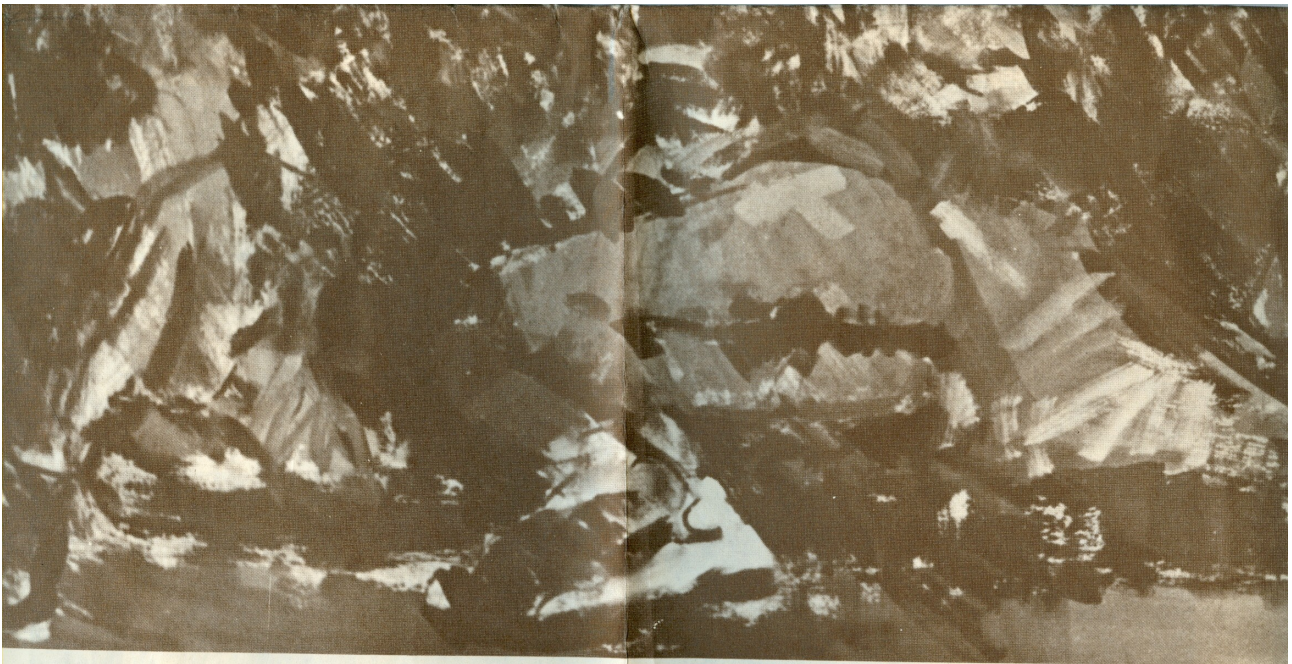
- "Ἄν εἶναι μόνο αὐτὸ πὸς ζωγραφίζει κανεὶς πᾶνω σὲ μιὰ ἐπιφάνεια. Ἡ ζωγραφικὴ εἶναι χρησιμὴ σὲ ὅλα. Ἡ ζωγραφικὴ ὑπάρχει παντοῦ γύρω σου. Ἐχει χιλιάδες πρόσωπα. Ἀπὸ τὸ ροῦχο πὸς φορᾷς ὡς τὸ ποτήρι πὸς πίνεις νερό, τὸ χαλὶ πὸς πατάς, τὸ θέατρο καὶ τὸν κινηματογράφο πὸς βλέπεις, τὴν ἐφημερίδα πὸς διαβάζεις, τὴν καρτέλα πὸς κιάθεσαι, τὸ γραμματόσημο πὸς κολᾷς στὰ γράμματά σου. Παντοῦ καὶ ζωγραφικὴ. Περρέχεται παντοῦ καὶ σὲ διάφορες ποσότητες. Νὰ σοῦ πῶ δέκα πρόσωπα τῆς ἀκόμα, εἴκοσι, πενήντα, ἑκατό...".
- Ρωτάω πάλι: Καὶ ἡ ἀμφισβήτηση; Πὸς τὰ πᾶς μὲ τὴν ἀμφισβήτηση;
- "Καλὴ, μ'ἀρέσει. Ἐπιταχίνει τὴν ἀλλαγὴ, σπρώχνει μπροστὰ τὴν ἱστορία. Μόνο μὴ γίνεῖ πρόσχημα, μὴ κρυφτεὶ πίσω τῆς τὸ ἄδικο, τὸ τίποτα. Μὴ κάνουμε τὸ κοινοῦ δόγμα..."
- Καὶ γιὰ τὴ μόλυνση τῆς φύσης; Γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντος;
- "Αὐτὸ πὸς φαρμακόνουν τὸν ἄνθρωπο στὸ ἄδικο, φαρμακόνουνε καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα καὶ τὸν ἀέρα τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἴδιοι εἶναι πᾶντα. Καὶ τοὺς ξέρουμε!"
- Ἐχει δίκιο ὁ Βακιρζῆς.

Συνέχεια ἀπὸ ἄρθρο τοῦ Νίκου Κοῦνδοροῦ πὸς γράφτηκε γιὰ τὸ περιοδικὸ "ΖΗΓΟΣ", τεῦχος Δεκεμβρίου 74.

Ραφαῆλος Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν (Τοιχογραφία Ρώμη)

ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ

'73 '74

“Υστερα από προσεκτική παρατήρηση διαπίστωσα πώς μοιάζει πολύ με την τοιχογραφία του Ραφαέλλο που λέγεται “Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ” και βρίσκεται στις αίθουσες του Βατικανού στη Ρώμη. Επίσης θά μπορούσαμε να την ονομάσουμε, για λόγους ανανεωτικούς “ΟΙ ΧΙΠΠΥΣ ΤΟΥ ΡΑΦΑΕΛΛΟ 1960-1980”.

“Η σύνθεση τής φωτογραφίας είναι κλασική και δυνατή. Οί ὄρθιες, οί ὀριζόντιες καί οί καθιστές φιγούρες πάνω στά μαρμάρινα σκαλοπάτια ἔχουν τέτοια διάταξη, ὥστε νά ἀποτελοῦν ἕνα δυναμικό, ἄρμονικό σύνολο πού θά ζήλευε ὁ πιό ἀξίος καί δύσκολος ζωγράφος, ποιητής ἢ σκηνοθέτης κάθε Σχολής.

Ήκόμα τὸ ἐνσταντανέ, παριστάνει μὲ σύγχρονη ἄνεση ἕνα βαθύτατα μελαγχολικὸ κι ἐρωτηματικὸ δράμα πού φτάνει, μὲ τὴν δική μου ὄραση, σὲ τραγικὸ ἀδιέξοδο μὲ ἀντιστάσεις.
Μιά σύγχρονη τραγωδία πού... λέει πο ἄλλά.
Τραγωδία μὲ ἀνάλογη φόρμα. Μὲ κορυφαῖες καὶ πρωτοδεύτερες μορφές πού τὶς κυκλώνει ἕνας χορὸς τόσο γερά δεμένος, ὥστε νὰ ἀμφισβητεῖται στὴ συνείδησή μας τὸ τυχαῖο τῆς φωτογραφίας.
Ἕνα σπουδαῖο τυχαῖο περιστατικὸ πού δὲν εἶναι μπροστὰ μας οὔτε τυχαῖο οὔτε ἀπλὸ περιστατικὸ.
Γ.Β.

“Απόδραση” 3.20 x 1.87 Κόλλα σὲ κάμποςο

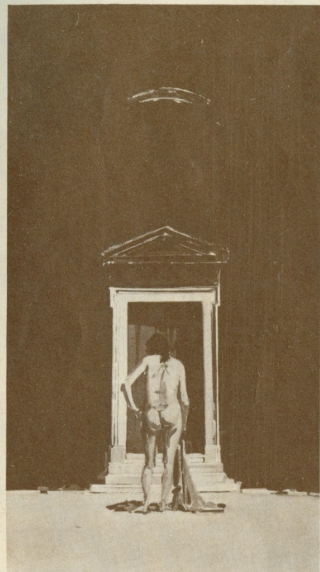

ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ '73 '74

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟ ΕΝΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Η ζωγραφική ποιότητα της εικονογραφίας - τοιχογραφίας των σχολίων, με την προσθήκη και συμμετοχή όλων των άλλων πλαστικών ιδεών θα κριθεί από τον παρατηρητή αυτής της μικρής συμφωνίας και ταυτόχρονα, από την αυτοκριτική μου μέσα στην άνεση της απόστασης.

"Όμως, πέρα απ' όλα αυτά και σε τελευταία ανάλυση, έμένα μου άρεσαν και με συγκίνησαν οι δυνατές και μελαγχολικές μορφές που κάνουν τη σύνθεση στην φωτογραφία: το γυμνό της "γκαστρωμένης Ελένης" και

'73

'74

ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΒΑΛΛΩΡΙΤΟΥ 9-ΑΠΟ 21 ΝΟΕΜΒ. ΕΩΣ 5 ΔΕΚ. '74

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Παλιά μου επιθυμία, να παρουσιάσω ζωγραφική στους πολίτες της Θεσσαλονίκης.
Γιατί,

έκτός απ' τὰ επίθετα που τῆς προσδίδουν, συνδέομαι μαζί της και προσωπικά.

«ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ» τοῦ 75 συνεχίζουν τὴ σπουδὴ τους.

Εἶναι δουλειὰ που δὲν ἔχει ἐκτεθεῖ.

Σήμερα θὰ τὰ ὀνόμαζα «τὰ πρακτικά».

Πιστεύω στὸ κλίμα τῆς περιοχῆς αὐτῆς τοῦ Βορᾶ.

Καὶ ξέρω,

πὼς θὰ ἀποκτήσω νέα πείρα γιὰ τὴ ζωγραφικὴ μου μὲ τὴν ἐπικοινωνία αὐτῆ.

Γειά σας :

ΤΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

- Γιώργος Βακιρτζής.
- Τὸ 1923 γεννήθηκε στὴ Μυτιλήνη ἀπὸ γονεῖς Μικρασιάτες.
- 1939 - 46 σπουδάζει ζωγραφικὴ στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀθήνας, Καθηγητῆς του ὁ Ἀργυρός καὶ - γιὰ ἓνα χρόνο - ὁ Παρθένης.
- 1952 - 53, ECOLE DES DEAUX ARTS, Παρίσι.
Σπουδάζει ζωγραφικὴ καὶ χαρακτικὴ.
Καθηγητῆς : SOUVERBIE καὶ QOERG.
- Ταυτόχρονα σπουδῆς καὶ σὲ Ἐλεύθερες Ἀκαδημίες.
Ζωγραφικὴ, χαρακτικὴ, γραφικὲς τέχνες.
- Ἀπὸ τὸ 1949 παρουσιάζεται σὲ Ὅμαδικές ἐκθέσεις στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτήν.
- Ἀπὸ τὸ 1952 συμμετέχει σὲ περισσότερες ἀπὸ πέντε

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Πὼς ἐργάζομαι ἢ πὼς θέλω νὰ ἐργάζομαι
Ὀκτώβρης - Νοέμβρης 75

- Ζωγραφίζω πάντα μὲ τὸν τρόπο που ἔμαθα ἀπὸ τοὺς μαστόρους μου, τοὺς δασκάλους μου καὶ τὴν καθημερινὴ προσωπικὴ μου πείρα.
- Δουλεύω ὑποχρεωμένος ἀπὸ μιὰν ἀνάγκη. Αὐτὴν τὴν ἀνάγκη που περιέχει τὴν προσωπικὴ συγκίνηση τῆς μνήμης καὶ ἐκείνης που προέρχεται ἀμεσα ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ τὴν κίνησή του.
- Μὲ συγκινεῖ ιδιαίτερα, ὅ,τι ἀφορᾶ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ πάθη του.
- Ποτέ δὲν κατάλαβα νὰ κάνω προσπάθειες κατασκευῆς καὶ προσχεδιάζω τόσο ὅσο μου εἶναι ἀπαράιτητο νὰ περπατήσω.
- Ἄλλο ἕνα ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας μου εἶναι τὸ

Τεχνών τῆς Ἀθήνας, Καθηγητῆς τοῦ ὀ Ἀργυρός καί - γιά ἕνα χρόνο - ὀ Παρθένος.

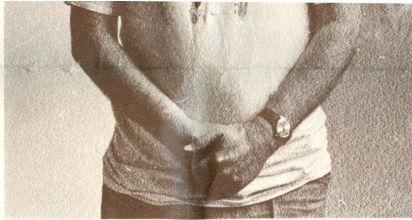
- 1952 - 53, ECOLE DES DEAUX ARTS, Παρίσι. Σπουδάζει ζωγραφική καί χαρακτηριστική. Καθηγητές : SOUVERBIE καί QOERG.
- Ταυτόχρονες σπουδές καί σέ Ἐλεύθερες Ἀκαδημίες. Ζωγραφική, χαρακτηριστική, γραφικές τέχνες.
- Ἀπό τὸ 1949 παρουσιάζεται σέ Ὅμαδικές ἐκθέσεις στήν Ἑλλάδα καί ἔξω ἀπὸ αὐτήν.
- Ἀπὸ τὸ 1952 συμμετέχει σέ περισσότερες ἀπὸ πέντε Πανελλήνιες ἐκθέσεις.

Ἀτομικές ἐκθέσεις πραγματοποιοῖ :

- 1960 Αἴθουσα «ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ» (Μονοτυπική ζωγραφική).
- 1966 Αἴθουσα «ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ» Τίτλος : ἀνασκαφές - Ἀφιέρωμα στή γενιά 1940 - 50).
- 1970 Αἴθουσα «ASTOR» (Τίτλος : Ἐπικλήσεις καί Εἰρωνεῖες).
- 1971 Αἴθουσα «ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ» (Τίτλος : «Κάτι σάν μεταξὺ μας»).
- 1973 Πνευματικὸ Κέντρο «ΩΡΑ» καί Γκαλερί «ΒΑΡΑΓΚΗ». (Τίτλος : «Ἀντανακλάσεις»).
- 1974 Αἴθουσα «ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ» (Τίτλος : «Τὰ Σχόλια»).
- 1972 - 73 ἐκθέτι στή Χαλκίδα, Μυτιλήνη καί Κύπρο (Γκαλερί «ΑΡΓΩ»).
- Ἀπὸ τὸ 1960 - 74 συμμετέχει στὸ Ἐξωτερικὸ σέ μιά σειρά ἀπὸ Ὅμαδικές Ἐκθέσεις. Ἐργάζεται καί ἐπεξεργάζεται τὴν ἀφίσα, τὴ Γιγαντοαφίσα καί τὴς Γραφικές Τέχνες.
- Δίνει σειρά ἀπὸ διαλέξεις καί ὀμιλίες γιά τὴν τέχνη καί τὴς ἐφαρμογές τῆς.
- Ἐκδίδει βιβλία.
- Γράφει ἄρθρα, μελέτες καί δοκίμια γιά τὴν τέχνη καί τὴς ἐφαρμογές τῆς.
- Γράφουν γι αὐτὸν Ἑλληνικές καί Ξένες ἐγκυκλοπαίδειες, Ἑλληνικά καί Ξένα περιοδικά.

Ἔργα τοῦ ὀπάρχουν :

- . στήν Ἐθνική Πινακοθήκη καί σέ Ἐπαρχιακές.
- . σέ ἰδιωτικές συλλογές, ἐδῶ καί στὸ Ἐξωτερικὸ.

Δουλεύω ὀποχρεωμένος ἀπὸ μιὰν ἀνάγκη. Αὐτὴν τὴν ἀνάγκη ποὺ περιέχει τὴν προσωπική συγκίνηση τῆς μνήμης καί ἐκείνης ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν κόσμον καί τὴν κίνηση τοῦ.

Μὲ συγκινεῖ ἰδιαίτερα, ὀτι ἀφορὰ τὸν ἄνθρωπον καί τὰ πάθη τοῦ.

Ποτὲ δὲν κατάλαβα νὰ κάνω προσπάθειες κατασκευῆς καί προσχεδιάζω τόσο ὀσο μοῦ εἶναι ἀπαραιτήτο νὰ περπατήσω.

Δὲν ἔχω ἀμετακίνητη ἐπιδίωξη, παρὰ τὴν αὐτοστράτευση μου.

* Εἶμαι πάντα «ἀνοιχτὸς» σέ κάθε ἐπιρροή, σέ κάθε νέα κίνηση ποὺ ἀφορὰ τὴν τέχνη μου.

* Ἀνήκω σέ αὐτοὺς ποὺ εἶναι βαθύτατα ἐπηρεασμένοι καί ὀτι γνωρίζω τὸ ὀφείλω πρῶτα στοὺς ἄλλους κι' ὀστερα σὴς προσπάθειές μου.

Μὲ συγκίνησε - καί πολλὲς φορὲς μὲ συγκλόνησε - κάθε γνήσιο, σύγχρονο ρεῦμα τοῦ αἰῶνα μας. Ἀσχετα ἂν δὲν μπόρεσα ἢ δὲν θέλησα νὰ ἀκολουθήσω ἕνα ἀπὸ αὐτὰ μὲ συνέπεια.

* Ἀνήκω στοὺς παραδοσιακοὺς τεχνίτες (μακάρι νὰ ἀνήκω) μὲ τὴν κριτική μου συμμετοχή.

* Δὲν τόλημσα - δὲν θέλησα καί δὲν μπόρεσα - νὰ γίνω ἀνατρεπτικὸς ζωγράφος. ὀύτε νεωτεριστῆς, ὀύτε πρωτοπόρος στήν περιοχή τῆς τέχνης καί τῆς δράσης. Ἐμμεσα ἐραστῆς αὐτῶν τῶν ἀληθινῶν ἀξιών.

* Εἶμαι, ἀπὸ πεποίθηση καί ἀπὸ δυνατότητα, ὀπαδὸς τῆς ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ, μὲ τὴν ἱστορική σημασία τοῦ ὀρου. Καί μετασχηματίζω αὐτὴν στὸν βαθμὸ ποὺ ἀντέχει ὀ μετασχηματιστῆς μου στὸ Τῶρα.

* Δὲν ἀντέχω σὴς ἀντιζωγραφικές, σὴς μεταφυσικές καί σὴς διανοητικές ἔννοιες ποὺ ὀδηγοῦν στὸ ὀργανωμένο ἀκατανόητο.

* Τὰ τελευταῖα χρόνια ζωγραφίζω, σκέφτομαι κι' ἐφαρμόζω «ἀξιώνοντας», μὲ συντονισμένες τὴς δυνάμεις μου σέ κάθε πράξη ποὺ ἔχει σημασία.

Δὲν ξέρω πῶς ἂν ζωγραφίζω ἐφαρμόζοντας ἢ ἂν ἐφαρμόζω ζωγραφίζοντας. Καί θεωρῶ κρίμα ποὺ δὲν τὸ κατάλαβα αὐτὸ νωρίτερα (πῶς ἦταν δυνατόν νὰ τὸ κατάλαβω ;)

* Πιστεύω πάλι πῶς δουλεύω τὸ Σπουδαῖο καί τὴν Καθημερινότητα μὲ ἴδιο σεβασμὸ.

* Εἶμαι περισσότερο ἐμπειρικὸς μάστορας, παρὰ ἐπιστήμιον μελετητῆς δημιουργός.

* Εἶμαι θαυμαστῆς τῆς ζωγραφικῆς πολυτέλειας, τῆς ἐκλεκτικῆς ποιότητας, ἀλλὰ δὲν διαθέτω προσωπικά τέτοιες ἱκανότητες.

* Τέλος, ἀναγνωρίζω στὴ δουλειά μου τὰ παραστρατήματά μου, ποὺ ἔπραξα χωρὶς ὀκονομία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ "ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ" '74

Ἡ Ἑλένη Βακαλό, ὁ Νίκος Κούνδουρος, ἡ Ἐφη Φερεντινίου
γράφουν γιὰ "ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ".

ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΚΑΛΟ

ἀνεκδότῃ ἐπιστολῇ. Γενάρῃς '75

Γιώργο Βακιρτζή,

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ σοῦ ἔγραφα ὁμοίᾳ, ἂν ἔγραφα κριτικὴ. Γιατὶ ἐκεῖ χρειάζεται μέτρο καὶ μέτρημα γιὰ μιὰ τοποθέτησιν ἀνάμεσα σὲ ἄλλους, ἀπέναντι στοῦ κοινῷ, σὲ εἰδικὴ προσφορά, ἀναφορά κ.λ.π., κ.λ.π. Δὲν θέλω καθόλου νὰ πῶ ὅτι δὲν ἔχεις κάνει προσφορά. Καὶ μόνο οἱ μεγαλοφασίστες σοῦ φτάνουν, ποὺ τίς βρίσκω μάλιστα σημαντικώτατες γι' αὐτὸ ποὺ λέμε «αισθητικὴ ἀγωγή τοῦ κοινῷ» καὶ μάλιστα μέσα ἀπὸ καὶ μέσα στὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ.

Νομίζω ὅτι εἶναι δίπτυχο μὲ τὴν συλλογὴ σου ἀπὸ λαϊκὲς ἐπιγραφές, καθὼς ξεκινῶν ἀπὸ τὴν ἴδια ἀνάγκη τῆς λειτουργίας τῆς τέχνης μὲς στὴ ζωὴ. Ἐκεῖνες τίς ἔκανες, αὐτὲς τίς πρόσεξες, τὸ ἴδιο εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶμα δείχνουν.

Γιὰ νὰ ξαναρχίσω ἀπὸ κεῖ ποὺ ξεκίνησα :

Νομίζω ὅτι ἐσὺ σὲ μέτρα δὲν χωρᾶς. Δὲν θέλω νὰ σὲ γελάσω κι ἀμέσως ξεκαθαρίζω. Ὅχι γιατί εἶσαι τόσο μεγάλος ὥστε νὰ μὴ χωρᾶς. Ἀλλὰ γιατί ἐσὺ δὲν ἔχεις μέτρο καὶ μετρήματα καὶ ἀλλοιώνεσαι σὰν ἄνθρωπος, ἂν σὲ τοποθετήσουν ἔτσι. Ἴσως καὶ τὸ ἐλάττωμά σου εἶναι αὐτὸ. Σὲ κάνει ποὺ λένε καὶ κά- νεις ἔ.π.ι σὲ πᾶνι γρήγορα, εὐκόλα - γιατί τὸ μπο- ρεῖς, - βγαίνει, καὶ μετὰ ἄλλη ἰδέα, ἄλλος ἐνθουσια- σμός, ἄλλο ζεθέωμα δουλειᾶς - καὶ αὐτὸ τὸ μπορεῖς νὰ παραγωγή. Θὰ σοῦ κατηγοροῦσα λίγο ὅτι βλέπεις καὶ τὴ δουλειά σου στὴν ζωγραφικὴ, σὰν πρᾶγμα. Ὅμως τὴ νὰ σοῦ κάνει ποὺ δὲν μπορεῖς

ΝΙΚΟΥ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΥ

“Ἐνα ποτάμι ποὺ λέγεται Βακιρτζής”.

Παρουσίαση στὸ περιοδικὸ ΖΥΓΟΣ
ΣΕΠΤ. - ΔΕΚ. '74

«Ζῶ μέσα στὸ λάθος μου. Δηλαδή στὰ λάθη μου. Δηλαδή στὴν ἀλυσίδα ἀπὸ λάθη ποὺ εἶναι καὶ ἡ οὐσία τῆς ζωῆς μου, ὅτι καλλίτερο, ἂς ποῦμε, κατὰφερα νὰ φτιάξω ἀπὸ μένα. Κάνω λοιπὸν ἕνα λάθος κι ἐλπίζω κάτι νὰ βγῆ ἀπὸ αὐτὸ, ἴσως τὸ ἐπόμενο λάθος. Νά- μαι, ἔτσι εἶμαι, ἔτσι μιλῶ, ἔτσι ζωγραφίζω. Νὰ οἱ ζωγραφιές μου, δὲς τες καὶ γράψε κάτι. Ἄλλο τίποτα δὲ σοῦ λέω, μὲ ζέρες χρόνια, σὲ ζέρω χρόνια, τί ἄλλο νὰ σοῦ πῶ τώρα. Ὅλο κουταμάρες μοῦρχνονται στὸ στόμα».

Τὸν ἀκούω μὲ τὸ ἕνα αὐτὶ μου καὶ τὸν κοιτῶ μὲ τὸ ἕνα μου μάτι. Τὸ ἄλλο αὐτὶ ἀκούει ἄλλους ἤχους, παλιούς, χρόνια πίσω, καὶ τὸ ἄλλο μάτι χαζεύει τρι- γύρω, τίς στοίβες ἀπὸ τελάρια ποὺ πνίγουνε τὸ τερά- στιο ἀργαστήρι. Ὁ Γιώργος Βακιρτζῆς καὶ οἱ ζωγρα- φίες του. Πετᾶω ἔτσι τὴ λέξη «ζωγραφίες», σχεδὸν χωρὶς σεβασμό, γιατί εἶναι αὐτὴ ἡ ἐντύπωση τοῦ μπό- λικου, τοῦ σπάταλου, τοῦ ἀταγκούνευτου, ποὺ σοῦ δίνουνε τὰ ἀτέλειωτα τελάρια μὲ «ζωγραφίες» ποῦχει στοιβάζει ἕνα γύρω. Ἀπὸ τὸ πάτωμα ὡς τὸ ταβάνι, τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, σὰ νὰ τίς ἀγόρασε μὲ τὸ μέτρο σὲ δημοπρασία, στὰ τυφλά, χωρὶς ἐπιλογή. Τὴν ἐπι- λογὴ θὰ τὴν κάνει ἀργότερα ποὺ θὰ ξεχωρίσει τὰ καλά ἀπὸ τὴ σαβούρα.

Ἄλλὰ σαβούρα ἐδῶ δὲν ὑπάρχει. Ὁ Βακιρτζῆς

ΕΦΗΣ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΥ

ἀνεκδότῃ κριτικῇ. Ὀκτώβρῃς '74

Ζωγραφικὴ ἀπὸ ἕνα φωτογραφικὸ
ἐπεισόδιο.

Μιὰ ἐνδιαφέρουσα στροφή στὴν καλλιτεχνικὴ πο- ρεῖα τοῦ Γιώργου Βακιρτζῆ. Ἄφορμῃ ἕνα τυχαῖο ἔναυσμα. Ὅμως, τὸ τυχαῖο δὲν συναπαντιέται χωρὶς ἐσωτερικὴ προετοιμασία. Κι' αὐτὴ εἶχε προηγηθῆ στὴ σκέψη τοῦ καὶ στίς εἰκαστικὲς του ἀναζητήσεις.

Ἔτσι μιὰ φωτογραφία, ἀπὸ χίπτους, σκορπισμέ- νους στὰ σκαλοπάτια μιᾶς πλατείας τοῦ Ἀμστερνταμ, τοῦ δίνει τὸν πρῶτο ἐρεθισμό. Εἰκονίζει κάποια σύ- ναξη ἀνθρώπων ποὺ ζοῦν στὸν δικὸ τους κόσμον κι ἱστοροῦν τὴν ὑπαρξιακὴ τους θέση μὲ ἀνέμελες στά- σεις καὶ κινήσεις.

Τὴν φωτογραφία αὐτὴν ὁ Βακιρτζῆς, παραλληλίζει μὲ τὴν «Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ Ραφαήλ. Εἶναι κι' αὐτὴ μιὰ συγκέντρωση πνευματικῆ, ὅπου οἱ ἰδέες κυ- κλοφοροῦν ἄνετα κι ἀδέσμευτα.

Ἐπὶ τοῦ ἔργου, ὡς ἀλήθεια, μιὰ περίεργη σύμπτωση στὴν γενικὴ ὀργάνωση τῆς σύνθεσης καὶ στίς στά- σεις τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων μὲ τὴν φωτογραφία τῶν χίπτους.

Ξεκινώντας, λοιπὸν, ἀπὸ μιὰ φωτογραφία κι ἕνα ἐγχρωμο ἀνάτυπο καὶ χρησιμοποιώντας εἰστοχα τὴν τεχνικὴν του εὐχέρεια καὶ τὴν πείρα του στὴ ζωγραφικὴ ἀπόδοση τοῦ φωτογραφικοῦ ὕλικου, ἀναπτύσσει μὲ τὸν δικὸ του τρόπο τίς προσωπικὲς του συγκινήσεις γύρω ἀπὸ τὸ συνδυασμένο αὐτὸ θέμα.

Τὸ ζωγραφικὸν καὶ τὸ φωτογραφικὸν ἐπὶ εὐχέρεια

ελάττωμά σου είναι αυτό. Σέ κάνει πού λένε και κά-
νεις ό τι σε πιάνει γρήγορα, εύκολα - γιατί τό μπο-
ρεις - βγαίνει, και μετά άλλη ιδέα, άλλος ένθουσια-
σμός, άλλο ξεθέωμα δουλειάς - και αυτό τό μπορείς
νά παραγωγή. Θά σου κατηγορούσα λίγο ό τι
βλέπεις και τη δουλειά σου στην ζωγραφική, σάν
παραγωγή. Όμως τί νά σου κάνω πού δέν μπορώ
νά σου τά ψάλλω άρκετά μετά άπ' αυτήν την τελευ-
ταία έκθεση σου. Όπως έδω σκέφτομαι επιβάλλεις
αυτό πού άκριβώς είσαι. Στραφτερή ιδέα συσχετι-
σμού, άρπάγματος αυτής της άσύλληπτα τολμηρής,
άλλά σωστής και άποκαλυπτικής, επιπροβολής θά
έλεγα, της φωτογραφίας των χιπιτών στον Ραφάηλ.
Άκόμη και η γρηγοράδα έδω σε εύνοει, εκφράζοντας,
άκριβώς αυτό πού «άστραφει» μέσα σου, όσο άστρα-
φτε, με την έξαψη του και άπ' την άλλη μεριά με την
ικανότητά σου νά τό μεταφέρεις άμέσως σε γραφή,
κατάλληλη έδω, πού κρατά την άμεσότητα του πρώτου
σχεδιάσματος και συγχρόνως τη γνώση του σπυρί-
ματος και την άνεση της εξοικίωσης με τη μεγάλη
έπιφάνεια. Όποτε κι άπ' αυτήν την πλευρά, πλήθος
(σήμα) - μέγεθος (τότε) μοιάζει νά προεκτείνεται
σάν ιδέα. Έγώ λέω πως έδω («παρήγαγε») τον έαυτό
σου : Γι' αυτό πέτυχε η δουλειά σου. Τελικά, κάτω
άπ' όλα τά μέτρα και τά μετρήματα κ.λ.π. πού σου
είπα, αυτό ζητώ στην τέχνη πάντα, και με την κριτι-
κή μου. Δέν γίνεται με χρώματα, με τελλάρια, με μέσα
και έκτέλεση. Γίνεται με τον έαυτό μας. Αυτό θά σου
ζητούσα και άλλοτε, άν σου έγραφα κριτική. Τότε
μπορεί νά θύμωνες. Τώρα πρέπει νά τό καταλαβαί-
νεις.

Φιλικά
Έλένη Βακαλό

Σχέδιο - Σχόλια '75

...εξικινώντας, λοιπόν, από μια φωτογραφία κι ένα
έγχρωμο άνάτυπο και χρησιμοποιώντας εύστοχα την
τεχνική του ευχέρεια και την πείρα του στη ζωγραφική
άπόδοση του φωτογραφικού ύλικού, άναπτύσσει με
τον δικό του τρόπο τις προσωπικές του συγκινήσεις
γύρω από τό συνδυασμένο αυτό θέμα.

Τό ζωγραφίζει και τό ξαναζωγραφίζει σε διάφορες
φάσεις, πού ξεκινούν από την άντικειμενική πιστό-
τητα γιά νά φτάσουν σ' ελεύθερες άποδόσεις.

Τό τεμαχίζει σε άποσπασματικές συνθέσεις, ώς
τό μεμονωμένο πορτραίτο. Σύγχρονα τό συνδυάζει
μ' άλλα φωτογραφημένα θέματα, όπως του γυμνιστή
πού ζαφνιάζεται γιά τη σύλληψή του ή με χαρακτηρι-
στικά γυναικεία γυμνά κι άκόμα με νεοκλασικά κτήρια.

Κείνο όμως πού βραίνει σ' όλην αυτή τη διαδι-
κασία είναι η μεταστροφή του σε μία συσχετική ει-
κονικότητα πού την εύρνει με σύγχρονα βιώματα.

Τό όρθογραφημένο, βέβαια, στήσιμο των μορφών,
ή κλασική τους ίσορρόπηση, οι παραδοσιακές χρω-
ματικές άξεις, οι φωτοσκόσιες κι η άτμοσφαιρική
ένάργεια πού καθορίζουν τη σημερινή του εργασία,
προέρχονται από την περασμένη έμπειρία.

Παίρνουν, όμως, καινούργιο περιεχόμενο καθώς
συνδυάζονται με τά σημερινά γεγονότα πού τά έρμη-
νεύει μέσα άπ' τό πρίσμα της δικής του ίδιουσυρα-
σίας. Κι ό συνδυασμός αυτός του χθές με τό σήμερα,
πού έχει τελευταία προβληματίσει πολλούς καλλιτέ-
χνες, του έδωσε τη δυνατότητα νά εκφραστή με δια-
φορετικό τρόπο.

Χρησιμοποιώντας με μεγάλη δεξιοτεχνία τις κόλ-
λες, δημιουργεί άλλοτε ψυχρές κι άλλοτε θερμές κλι-
μακες ανάλογα με την εξελικτική φάση του θέματος
και τό ψυχολογικό περιεχόμενο πού θέλει νά τό φορ-
τίσει. Σ' όλες όμως τις περιπτώσεις κατορθώνει νά
συγκρατήσει την χρωματική του ευφορία σε πει-
θαρχημένη ένότητα, όπου συνδυάζεται η γνώμη με την
εύαισθησία. Άλλά και η σχεδιαστική του ικανότητα
προβάλλεται ξεκάθαρα μέσα από τη διαδοχική άνέλι-
ξη των θεματικών του άφορμών. Με λίγες σταθερές
πινελιές, τονίζει άβυσσα, τά βασικά χαρακτηριστικά
και στήνει με άνεση τις μορφές του.

Νοσταλγία γιά χαμένους κόσμους, λαχτάρα γι'
άνέφικτα βιώματα, κέφι άλλά και χιούμορ γιά τη ζωή
και την ίδια τη ζωγραφική χαρακτηρίζουν την σημε-
ρινή του έκφραση.

Πέρα όμως, άπ' αυτά έπιχειρεί γιά πρώτη φορά
ένα άνοιγμα πρós τη σύγχρονη άνθρώπινη περιπέτεια.

Κι' ίσως αυτό είναι η κυριώτερη κατάκτησή του.

Νίκος Κούνδουρος

Έφη Φερεντινού

Γκαλερί Νέες Μορφές -Βαλαωρίτου 9- Τηλ. 616.165 -'Αθήνα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΚΙΡΤΖΗΣ

" ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ '73 '74 "

Ζωγραφική από ένα φωτογραφικό έπεισοδίο

21 Νοεμ. Έως 5 Δεκ. '74

Κατάλογος Έργων

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ " Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ "

- 1.- Έργο Α1. Έρμηνεία 1.50 X 1.50 ... κόλλα
- 2.- Έργο Α2. Έρμηνεία 1.50 X 1.50 ... κόλλα
- 3.- Έργο Α3. Έρμηνεία 1.50 X 1.50 ... κόλλα
- 4.- Έργο Α4. Έρμηνεία 1.50 X 1.50 ... κόλλα
- 5.- Συλλαμβάνεσαι 2.40 X 1.15 ... κόλλα
- 6.- Το Πανεπιστήμιον 2.50 X 1.25 ... κόλλα
- 7.- Ένας επισκέπτης Νο 1 1.50 X 0.90 ... κόλλα
- 8.- Ένας επισκέπτης Νο 2 1.50 X 0.90 ... κόλλα
- 9.- Χωρίς επισκέπτη 1.50 X 0.90 ... κόλλα
- 10.- Προς απόδραση 1.50 X 0.90 ... κόλλα
- 11.- Έδω σκαλοπάτια 1.50 X 0.90 ... κόλλα
- 12.- Προς απόδραση 1.20 X 0.70 ... κόλλα
- 13.- Τετράγωνο Νο 1 1.00 X 1.00 ... κόλλα
- 14.- Τετράγωνο Νο 2 1.00 X 1.00 ... κόλλα

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

- 15.- Πορτραίτο κορυφαίου ή Τιτσιάνο .. 1.50 X 1.15 ... κόλλα
- 16.- Η γυμνή Ελένη 1.80 X 1.07 ... κόλλα
- 17.- Ο γυμνιστής 1.80 X 1.07 ... κόλλα
- 18.- Στήθαϊον 1.60 X 0.50 ... κόλλα

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

- 19.- Μόνη 1.00 X 0.50 ... κόλλα
- 20.- Κλειστές πόρτες Νο 1 1.50 X 0.70 ... κόλλα
- 21.- Κλειστές πόρτες Νο 2 1.50 X 0.70 ... κόλλα
- 22.- Κλειστές πόρτες Νο 3 1.50 X 0.70 ... κόλλα
- 23.- Κλειστές πόρτες Νο 4 1.50 X 0.70 ... κόλλα
- 24.- Κλειστές πόρτες Νο 5 1.50 X 0.70 ... κόλλα
- 25.- Κλειστές πόρτες Νο 6 1.50 X 0.70 ... κόλλα

Υ.Γ. Το έργο " Απόδραση " 3.20 X 1.87 ... κόλλα
βρίσκεται στο εργαστήριο του καλλιτέχνη.

